

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Mercuriale Joannis andree

Johannes <Andreae>

Uenetijs, 8.VIII.1499

[Schluss:] Datum rome que principatum et caput obtinet nationum

[urn:nbn:de:bsz:31-323789](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-323789)

Tertio in effectu satis est qd valeat ex persona nō exco-
municati. nam si solus impetrasset rescriptum talis forme
aduersarius vteretur illo. sunt enim rescripta cōmunia sal-
tem post citationē. de quo satis scripsi de resti. spolia. ex cō-
questione. facit ad idem de mu. pe. c. ij. r. s. eod. lib. de re-
scrip. dispendia. §. reus quoq. C. de temp. in integ. restitut.
l. petende. sic quādoq. vnius partis priuilegiū alteri parti-
cipatur. C. de fruct. r. li. ex. l. fina. poterit ergo exco-
municatus suos testes coram receptore pducere. r. sic nō est dispu-
tandum. an valeat quo ad eum. **Q**uarto. si hoc dicatur
dubium debemus illaz partem eligere. vt res potius valeat
supra de verb. sign. abbate. r. que minus sit captiosa. ff. eod.
titul. l. quotiens. r. in iudicijs equalitas seruanda est supra
eod. in iudicijs r. c. nō licet. esset autem in equalitas vnius
testes tantum recipere quod si fieret. oporteret nouam cō-
missionem fieri melius est ergo partes hoc expediri compē-
dio q̄ per quādam subtilitatem cum partij dispendio cau-
sam progari. s. de re iudi. abbate ad finē. recipiat ergo. **A**.
contra se quod p se approbat. v. q. iij. si quis testibus nec il-
lud solum i parte respuat de cōse. distin. ij. comperimus cuz
concord. potissime quia persona ipsius. **B**. cum quo impe-
trauit approbando sibi deinceps opponere non poterit fa-
cit. s. eod. lib. de elect. nulli cum concord.

Ad partem q̄ solum p non exco-
municato valeat facit
hec regula vt vtile separabile ab inutili quale est istud per
ipsum inutile non vitietur. ex contrario sequerēt q̄ grau-
retur quis alterius odio contra regulam. s. eod. nō debet r
puniretur culpa carens contra regulam sine culpa. s. eod. e.
Scdo q̄ possit rescriptum in parte valere r in parte nō
valere patet. s. eod. lib. de rescript. si eo tempore. nec miruz
cum in sententijs collationibus testamentis legatis r con-
tractibus idem habeatur vt patet. s. de arbit. cum tempore
de p̄bē. dilect. d. testa. Raynaldus r. c. Raynaldus. sic r cō-
tractus pro parte tantum valet r claudicat de despon. ipz.
de illis r ibi concord. Item si reliquit capaci r si capaci valz
in parte capacis. ff. de lega. ij. si titius. r de lega. j. plane. §. si
coniunctim r. l. si duobus sic r in proposito teneat rescrip-
tum pro parte capacis ad impetrandum.

Ad tertiam partem q̄ in nullo valeat inducitur quia si
A. r. **B**. impetrarunt negari nō potest. **B**. exco-
municatū impetrasse quia licet r alter impetraverit tamen r ipse. ff. d
ritu nup. illud sed decre. dicit rescriptum ab exco-
municato impetratum ipso iure irritum de rescript. c. j. r istud est tale
ergo r. c. facit ad hoc eod. titu. in toto r. c. plus semper.

Scdo sepe cōmixtio vitiosi totū improbat vt patet. ix.
distin. ad sacras r. xvj. distin. c. j. vnde si ex comedia quadā
gis vel similibus vnum est in casu redhibitionis omne redi-
bentur si non singulare sed cōmune fuit pretium eozuz. ff. d
edi. edic. l. cum eiusdē. vnde si in testimonio vel i instrumēto
sit aliqua falsitas totum vitiat vt. iij. q. ix. pura de hereti.
fraternitatis vbi satis de hoc scripsi post Innocen.

Tertio cōmixtio scienter facta de exco-
municato in actu el-
ctionis illam vitiat vt no. ix. q. j. nos in hominē r. s. eod. lib.
de elect. si quando in glos. Ana. ad idem. ff. de arbit. l. pedi-
us vbi non valet cōpromissum factum in liberum r seruum
in sententijs iudicialibus pcessibus latis vel factis ab habili
r inhabili pbat ut de re iudi. ad pbandum de offi. de
leg. cum super idem in constitutione sindici de pcur. c. fina.

Quarto cōmunicatio exco-
municati peccatum est r quan-
doq. mortale. vt satis scripsi quod met. causa sacris in vlti-
ma questione. ergo propter delictum impetrantis cum ex-
co-
municato etiam quo ad ipsum non valeat rescriptum vt
puniatur in quo peccat de imu. eccle. c. flu. cum concord. ad
primā r scdam partem facit quod scripsi post Inno. de offi.
deleg. prudentiā. §. vj. in glo. notat hic. **S**oluendo pmo
proponit qōnem nō dubiam. in illis casibus in quibus etiā
solus exco-
municatus impetrare pōt exceptatis in pn. c. j. de
rescrip. idem si in p̄dicto iudicio exco-
municat⁹ erat reus q̄
pōt oia facere ad sui defensionē p̄tinentia. de iudi. intellectu

de excep. cū inter. Remanet ergo dubiū. quando ille exco-
municatus erat actor prime cause vel litis. r tunc dixit in to-
tum valere rescriptum de consecutiuis iudicijs impetratū. ex
quo non fuit exceptum per allegata post prin. prime patrie
versiculo secundo certum. sed si adhuc est exco-
municatus:
licet exceptio non obstet rescripto obstabit tamen producti-
oni testiū quā facit vt actor sicut obstaret coram delegante.
extra thema vero ad declarationem materie. quando exco-
municati cum non excommunicato impetrant rescriptum
non de cōsecutiuis iudicijs. sic distiguit. aut simul impetraue-
runt vt actores cōtra tertium. aut vnus ex eis ē actor alter re-
us. primo casu aut ius eorum erat diuisibile vel vtriq. in soli-
dum competens etiam quo ad exercitium. aut indiuisibile
vtriq. cōmune. primo casu pro non excommunicato valebit
rescriptum quod pro excommunicato erit caducum. facit. ff.
de le. ij. si titio r mibi. secundo casu quando indiuisibiliter
est vtriq. commune inseparabiliter vitiat rescriptum per
ea que h̄ plene no. in glo. r super ea quādo vero vnus ex eis
actor est. r alter reus si excommunicatus erat actor. non va-
let rescriptum per pze. dec. primā de rescrip. cum rescriptus a
vitioso r prohibito traxerit originez vt ibi no. si vero exco-
municatus erat futurus reus. qui cum actore cōuenit de iudi-
ce r loco vt est moris: tunc si nō ab ipso rescriptum originez
duxerit valebit in totuz ad hoc. C. de cadu. tol. l. vna. §. in pri-
mo. facit qd no. de pba. licet in gl. bene tamē. ver. Itē p̄stat
nō tñ p̄ illud audiret reus exco-
municatus agere vel recōue-
nire volens. vel aliquid facere quod ad defensionem nō spe-
ctet. nisi prius fuerit absolutus. de excep. cum inter in fin. co.
lib. r ti. pia. ad id quod dixi de conuenientia iudicum obsta-
re videtur quod scripsi post archi. in pze. dec. de rescrip. in
fin. scilicet quod curia non admittit excommunicatum reuz
ad conuenientiam iudicum sed illud procedit cum de exco-
municato excipitur.

Regule iuris civilis huius littere. **A**. sunt be.

Elle nō creditur qui obsequit i imperio priis vel dñi
Erum est neq. pacta neq. stipulatiōes factū posse tol-
lere: quod enim impossibile est neq. pacto neq. stipulatione
potest comprehendī vt vtiliē actionem aut factum cōpre-
bender possit.

Bilex duorum mēsum fecit mentionē r qui. lxi. die
venerit audiendus est ita enim r imperator noster Anto. cū
diuo fratre suo rescripsit.

Bicumq. cāe cognitio est ibi p̄tor desideratur.

Ani timoris nō est iusta accusatio.

Bi repugnantia in testamento in ter se inuenitur neu-
trum ratum est r que rerum natura prohibentur nulla lege
confirmata sunt.

Bi voce sed presentia opus est mutus si intellectum
habet potest videri respondere. **I**dem in surdo hic qui-
dē r respondere potest furiosus absentis loco est r ita pō-
ponius lib. j. epistolarum scripsit.

Atum rome que principatus r ca-
put obtinet nationū
ij. q. vij. beati ad si. vbi petri r apostoloca sedes
fuit a deo principaliter ordinata. xxj. di. q̄uis. xx
xiiij. q. i. rogamus. s. qui si. sint leg. per. venerabi-
ad si. s. eo. li. de elec. fundamenta. §. ne autem r vide qd d̄ ro-
ma clero r populo romano ibi scripsi ante. §. illud super gl.
die sancta Martij habetur eadem data in. l. Item veniūt
§. pridie ydus. ff. de peti. heredi. r iste mensis s̄m latinozum
cōputationē est primus de hoc no. lxxv. di. vlt. s̄z hebray
cam vltimus. lxxv. di. §. primū. Prima gl. arguit r remittit.
Secunda gl. instruit de calendis ydibus r nonis.
Glo. scire debes. instruit de more curie circa episcopatū
scribēduz in litteris r circa formā bulle r circa pontificatus
r quando incipit. **A**ltima glo. querit arguit pro r cōtra
Det. Jo. an. 1

opiniones ponit et soluit in fine facit conclusionem operis in glo. scire. ibi. l. pfr. dicitur miles qui celesti militia exornatus est et in comitatu principis retentus est et cinctus et ibi de consulibus. l. i. et de decur. l. si. loquuntur iste leges de veste trabea qua utebantur consules et de insulis consulatus. et de insulis prefecture et idem in autj. de consulibus que statim allegatur et ibi ex eo non est miles etiam ad militiam expensis publicis itinerans donec fuerit in numero.

In gl. ij. ibi qui ad nundinas vel a colo. i. veneros qua venerabantur olim vt no. ff. ver. sig. cum bisextus in prima gl. et ibi dies ad ydus de hoc. xvij. di. ppter. et ibi octo vicenos cui si bisextus fuerit superadditur vnus.

In glo. scire debes ibi scriber possint. bene facit. s. eo. li. de pcel. preben. c. vlt. in prin. poderato ibi textu summi pontificatus. et quod ibi no. in gl. iij. et quod sequitur in hac gl. per q. coniuncta patet quod Bonifacius tempus pontificatus vocat quo non erat consecratus. et ibi bulla sine nomine. de hoc in spe. de rescrip. presenta. s. vlt. ver. Item quod obtentum est sed hodie opposites ista contra litteras quas Clemens tradidit an suam coronationem sunt excommunicati per ipsius extranagantem. qz non nulli. et ibi computati. et est similis error in computatione annorum domini. qua quidam icobant a natiuitate. alij a circuncisione. alij ab incarnatione. alij ab octaua calendis octobris. sicut fiebat ante aduentum christi de hoc vide in spe. de instr. edi. s. ij. in. i. et ij. columna.

In vlt. glo. ibi nonagesimo octauo. de tempore copillationis decreti no. ij. q. vj. s. forma. d. tempore lateranensis concilij dixi de his que fi. a prela. cum apostolica in fi. de tempore generalis dixi de deci. c. penul. de tempore vtriusq. lugdui. dixi. s. eo. li. de elec. nemo super glo. ij. de tempore concilij vici. vide no. in clem. de ensi. cum sit in glo. penul. et ibi noue constitutiones: hoc dicit ppter constitutiones. vij. predecessorum. de quibus non dubitatur. qui prius ligarent lz nouiter per Bonifacium fuerint hic inserte. illi autem fuerunt grego. ix. et x. et quarti Inno. Alexan. Urba. et Cle. Al. co. iij. aliorum constitutiones non memini hic insertas. et ibi iuris veteris. vide quod no. in proemio cle. in glo. videtur per hanc. et ibi. s. vt autem apertius. Joan. mo. s. eo. in generali. sub. xij. mebro allegat hanc autj. qz necessaria sit publicatio in prouincia ad hoc vt ligentur prouiciales et dicit id verum cum vna consto editur secus si p plures comuni voce prehabita de extranagantibus faciendis vel iuribus reformandis. vel secundum eum illud in lege imperiali quia cum imperator qui est aduocatus ecclesie habeat discutere debet fieri in prouincia publicatio. sed papa qui non habet pedes plures stabiliqz manens dat cuncta moueri in ipsius ergo constitutione non est necessaria publicatio per prouincias. s. de postul. c. i. summo necessaria esset i hoc casu declaratio. Do sti. in dec. quia cunctis ver. nec obstaret. s. eo. li. de con. preben. dicit speciale in constitutione principis qz ligat post duos menses a tempore publicationis in alijs sit tempus arbitrarium pro ratione diuersitatis et pro materia remittit ad summa de costi. s. quando constitutio in prin. et ibi preparauit dicit canones. i. q. i. spiritus sanctus in fi. et c. ita fit qz etiaz per ministerium reproborum spiritus sanctus probos colligit.

Hic aduertendum est quod romani pontifices non ponunt inditionem in suis litteris imo nec ponunt annum expressum natiuitatis vel incarnationis sed ponunt hec quatuor locum annum pontificatus mensum et die principis romani ponunt duplicem et quandoqz triplicem annum. annum domini annum regni et etiam imperij post coronationem et tamen inditionem non ponunt vnde vltime littere de quibus loquitur clem. de iure iur. romani in fin. habebant data rome apud sanctam Sabinam. M. ccc. xij. secundo nonas Julij regni anno. iij. imperij. anno. i. ille de quibus ibi premittitur date fuerunt. M. ccc. x. ydus octobris sui regni anno secundo. oli in priuilegijs papalibus vel in instrumentis que fiebant de actibus papalibus ponebat annus domini et inditio. xxij. di. in nomine domini i prin. sed illud quia talia subscriberebatur

per notarium. sed hodie i bullatis notarij non inscribunt et sic predicta non faciunt ad questionem qua queritur an omisso inditionis vitiet instrumentum et quid si inditio cum anno concordare non potest. **Ad** intellectum huius bimbis questionis datur remissio. et inducitur alia questio Sof. et solutio. secundo soluitur primum membrum cuius duplici determinatione. tertio secundum membrum disputatur. et contra instrumentum inducuntur ver. secundo pro instrumento. iij. ex quibus concluduntur. v. ad quartum signatur duo contraria et soluantur. tertio ponitur opinio et dicitur Dy. quarto de plenam solutionem distinguentem et contrariis respondentem. In themate ergo declarari potest secundum computum plene traditum de fide instr. inter in glo. inditio. puta quia dicitur anno domini. M. ccc. xxvj. inditione. xi. cum debeat dicere nona si verus est annus. alias si vera erat inditio debeat dicere anno. xxvij. vel anterioribus.

Sof. in questionibus suis questione prima querebat de nomine pape vel imperatoris anno pontificatus vel imperij an fidem faciat privilegium rescriptum vel instrumentum predicta non exprimens et tenet qz non per iura que statim allegabo. alle. etiam. C. de apo. pu. l. i. li. x. i. autj. de exbi. et iuro. reia. s. sancimus coll. v. et idem dicit si deficiat locus alle. qd no. s. li. de re iudi. abbate ad fi. in glo. i. **Sed** redeundo ad id quod primo querebam scilicet de inditione. quod inferenda sit expressum est autj. coll. v. vt preponatur nomen imperatorum et coll. vi. qui. mo. na. effi. le. s. quantum vero sub illa inditione illo mense illo die et c. de. fi. instr. iter. ver. si. sed contra. xxij. di. in nomine domini in prin. facit quod. xxv. q. ij. si qua: de re. do. cum venerabilis. et per Guil. in spe. de instr. edi. s. ij. in prima columna et s. instrumentum ver. Item quod non est. et habet de inditione. xx. iij. q. v. de liguribus et. xvi. q. vij. maiores. cum ergo per prius allegata appareat inditionem esse de substantialibus instrumenti. dicendum est sine illa instrumentum non valere. quod intellige si per aliqua que pcedant in pagina de inditione non constat: quod sufficeret. facit supra de voto ex multa. v. verum de ap. secundo requirit. xxij. q. vij. apostolus. ff. de ede. si quis ex argentijs. s. si initium. **Quod** dixi instrumentum non valere verum intelligo nisi consuetudo loci habeat contrarium scilicet inditionem in instrumentis non poni. bene facit de fide instr. cum dilectus. iij. di. s. leges. ff. de legi. de quibus in fi. facit per hoc deo equitas que fundatur sup cessatione cause. cum enim hodie non fiat illa inditio vel solutio tributorum ferri argenti et auri. de qua no. C. de iusti. co. compo. l. vna in fi. et i. autj. vt preponatur nomen imperatoris in prin. et dixi in p. dec. in ter. super glo. inditio. facilius cessare potest ipsius iscriptio que propter illa fiebat supra de voto magne in fi. de renunc. post translationem et ibi concor. **Hunc** traſeamus ad secundum membrum quod per disputationis modum tractauit Dy. in quo primo repetitur quod predicti scilicet. inditioes e de substantialibus instrumenti per iura prius allegata. sed secundum thema varietas talis est que inducit contrarietate propter qua videtur instrumentum non valere. ff. de regu. iur. vbi repugnantia vel saltem non iuuare producentem supra de fide instr. imputari. et c. eodem titu. scripture.

Secundo constat quod in instrumento scriptus est de anno et inditione non posse si verum esse. ergo fateri oportet alterum falsum. et sic totum instrumentum vitiat. ix. di. si ad factas facit. ff. ad legem cor. d. fal. eos qui. **Tertio** illa pars que est falsa habetur pro non scripta. ff. de verb. sig. l. paulus sed pars vtraque scilicet annus et inditio sunt de substantia instrumenti si ergo alterum quod est falsum censetur non scriptum facit. ff. de aucto. tu. l. ij. qui satis. cog. l. quotiens ergo d est alterum de substantialibus per quod concluditur instrumentum non valere sicut ad annulland electiones sufficit qz in ea desit vnus de substantialibus de elec. quia propter quia ecclesia et c. cuius potest. facit. ff. de transac. cum hi s. si pretor et de rebus eorum magis. s. si es alienum. **Quarto** certum est qz quando ad esse rei duo vel plura necessaria requirunt altero

altero officiente deficit quod agit. j. q. j. detrabe d'hap. c. pe.
¶ Quanto quid plura none textus est q' falsitas instrumē
ti potissime patere potest ex inditione ita q' ipsius offusca
tio reddit instrumentum suspectum. s. de fide instru. inter di
lectos. ver. sed contra non videtur q' aliud sonare possint h
verba nisi casum nostrum. s. q' non conveniendo cum anno
in scripto falsitas appareat. **¶** Ad contrariuz inducitur q'
error tabellionis scribentis aliter quā debuerit contraben
tibus vel alteri ipsorum cuius comodum inspici instrumen
tuz non debet obesse. C. de testa. errore z. l. ambiguitas qua
rum mentem vide in suffragijs. s. de fide instru. ex parte. ff. d'
regu. iur. si libarius quā vide sub sua littera z facit et. ff. de
heredi. insti. quotiens. s. sed si maiorem.

¶ Secūdo ubi de damno vitando agitur constat q' error
facti etiam proprij non nocet. ff. de p' dī. inde. sed z si me pu
tem. i. z. ij. rñ. ff. de ac. emp. l. si tibi liberū. ff. d' iur. z fac. igno.
l. error z. l. regula. **¶** Tertio reperitur quandoq' error fa
cti z iuris mixtim circa idem concurrere licet de lucro cap
tando agat perinde ac si dolus z error facti interueniret. ff.
de do. inter vi. z. v. si sponsus. s. generaliter.

¶ Quarto certum est q' probabilior est ignorantia in alie
no facto q' in proprio. s. de rescrip. ab excommunicato. ff. p
suo. l. si. z ad trebel. l. q' q'. **¶** Modo ex his concludo pri
mo q' hie est error non habens originem a contrabentibus
sed a tertio scilicet notorio. Item quod hie agitur d' damno
vitando. quare siue errauit notarius in iure siue in facto si
ue mixtim non debet error nocere contrabentibus.

¶ Secūdo sic error computationis vel calculi non nocet.
C. de error. calcul. l. j. z. C. de iur. z fac. igno. l. si post diuisio
nem z. v. legibus sequentibus. si igitur notarius in inditio
ne z ipsius computatōe errauit eius error nocere non debz.

¶ Tertio constat scribentis errorez non debere nocere. vt
est dictum z patet. C. de erro. aduo. l. ij. ff. de heredi. insti. l.
bis verbis. s. finali. sed in his que non solent a partibus ex
primi. sed a notario presumimus verba fuisse ipsius notarij
z non partium presumit enim ius illud fuisse a partibus ex
pressum. quod ex cōsuetudine per ipsas exprimi solet. ar. ff. d'
questōi. de minore. s. tormenta. C. loca. l. circa. ff. de edil. edi.
quod si nolit. s. q' assidua de le. i. si seruus plurium. s. finali. d'
le. iij. l. nūmis z. l. predijs. s. ticio z. s. finali. facit regula inspi
cimuz supra eodem titulo secūdo id concluditur quod et
ror notarij partibus non nocebit.

¶ Quarto q' variatio vel error circa substantialia nō red
dat rem inutilem sic probatur. si heredis vel legatarij nomē
equipollens omittatur dispositio nulla. sed valet dispositio
si exprimitur. licet in expressione erretur. ff. de heredi. insti. l.
quotiens in princip. z. s. si quis nomē z. l. bis verbis. s. vlti.
insti. de lega. s. si quis in nomine. C. de testa. si in nomine de
lega. si fortidianum. ff. de ver. ob. si in nomine ex quo conclu
ditur. quod licet omissio annozū domini vel inditionis pos
set vitare instrumentum. expressio tamē errorez habens an
nexum vitare non debet. facit de confir. vti. vel inuti. bone.
solutio ibi fraus tacentis sed hie error scribentis.

¶ Item d' clemē. de elec. p'stitutionē. s. j. solue vt ibi i. vl. gl.
¶ Quinto lex dicit quod omissio substantialiuz que leuia
sunt non vitiat quod agitur. ff. de ventre inspici. l. j. in fin. cū
ergo per instrumentuz constet de grauibz scilicet de perso
nis contrabentibus. z re in contractuz deducta z de causa cō
tractuz. que contractuz perficiunt. cetera que solent appo
ni videntur leuia quare z omissa non vitiant vt supra.

¶ Et hanc partez videtur tenere Dyn. dicens etiā plus p'
sumi errorem in inditione q' in anno. cuz prima sit magis in
cognita. z circa publice nota ignorantia presumitur lata cul
pa. que dolo equipollat. ff. de insti. sed z si pupillus. s. pre
scribere. ff. de ver. signi. cedere. s. finali. z. l. late z. l. magna. in
incognitis autē substinetur ignorantia vt in pre. s. prescribere.
ex quo ergo error tabellioi attribuitur verisimilior est in
ditionis quo presupposito poterit facile corrigi vt plus va
leat quod scribi debuit q' quod scriptuz inuenitur. ff. de sta.

homi. l. j. in princip. de offici. pre. illicitas. s. veritas. C. plus
valere q' agitur. l. i. z per totū z de libe. causa. l. nec omiffa.

¶ Scias q' quādo post productionz instrumenti apparz
in ipso error notarij in omissione vel falsitate inditionis vel
bis similibz nō corrigit notarius nec supplebit sine aucto
ritate iudicis vel officialis ad hoc constituti vt est bofi. pre.
consul notariuz alias posset sibi impingi falsuz. ff. de fal.
eos qui in princip. si vero antequā parti tradat autenticum
vidēs notarius se errasse sine iudicis auctoritate suuz erro
rem corrigit z sic seruat ad hoc facit quod no. in spec. de
instru. edi. s. post q' ver. sed nunquid casu. z ver. vbi autē z
s. instrumentuz ver. sed nunquid confecto. **¶** Si nō extat
notarius qui corrigit z posset videri eius p' hoc collum per
quod appareret error anni vel inditionis illi stabitur in au
tentica. coll. iij. de tabelli. s. illud. z vide quod nota. in spe.
de instru. edi. s. instrumentuz ver. quid ergo si in not. z iura
ibi allegata facit. s. de fide instru. c. p' t. z propter hoc etiam
iurat notarius p' hoc colla tene vt scripsi ne clerici v' mo.
sicut te. z nota. Guill. in Specu. ti. pre. s. restat ver. sed que
ro sub qua. si nec p' hoc colluz videri potest nec per testes
coadiuuatur qui memoventur d' anno nec aliud est instrumē
to per quod appareat veritas anni descripti quod esse pos
set puta quia exprimitur nomē cosulis qui erat annalis per
quod satis videtur patere erratuz in inditione bis deficient
tibus putare contrarietates illaz obstare per prius allegata
¶ Nec obstant secūdo que iaz. s. concessi. si constat v' sal
tem verisimiliter presumitur de errore. vbi vero nō est circa
alteruz certum Erroris indiciz constat diem incertam z sic
habenduz perinde ac si non esset sicut dicitur de incerto vo
to elegantis. s. eodem libro de elec. c. ij. z facit quod ibi not.
in glo. antep' t. de incertis iudice arbitro z tutore z p' cura
toze z vide remissiones quas ibi dedi z fortius p' cedunt pre
dicta quādo tempus p' p' t' p' t' multuz facit ad cau
sam in qua producitur instrumentum.

De vltima

questio quā hie me tra
ctaturum obtuli in prima
glo. proemij compilationis gregoziane. an ma
gistri compositoroz libroruz vel scriptorū sua no
mina debeant in illis inscribere memor sum quod iam diu
est questionez hanc in suo quolibet magistro meo in theolo
gia formauit. sed solutionez ipsius vel alterius nunquā audi
ui. z hoc mouet ad fortius insistendum. scio q' dices absq'
lectione sequentiuz solutionem tibi notam. cuz etiā in meis
paruis opusculis nomē inscripseris. sic Plinius seruus que
rens a Cornelio libro primo epistola. xx. que oratio cōmen
dabilior esset. breuis vel proliza. dixit solutionem se sciturū
per solam visionem absq' lectione breuis vel plixie epistole
responsiue quod tamē hie pro solutione illud non sufficiat i
fra patebit. decurtabuntur autē allegatiōes. vt plenius cir
ca solutionez instetur. **¶** Ad partem negatiuaz. primo in
ducuntur auctoritates veteris testamenti z noui secūdo di
cta canonū z doctorum. tertio z quarto due rationes.

¶ Primo inducif. i. Regum. ij. nolite loqui sublimia glo
riantes. q' deus scientiaruz est dominus. hie. ix. ad fi. dicit
dominus nō gloriatur sapiens in sapientia sua. i. ad corinth.
iij. quid habes quod non accepisti. si accepisti quid gloria
ris. ad Gal. v. in fin. non efficiamur inanis glorie cupidi. ad
ephe. ij. B. ne quis ex operib' gloriatur. i. ad Thessalof. ij.
A. non querētes ab hominibus gloriaz. imitemur ergo chri
stum dicentem Jo. viij. ante finem ego gloriā meam nō q'
ro. z apostolū dicentem ad Gal. vj. mihi autem absit glo
riari nisi in cruce domini nostri iesu cristi.

¶ Secūdo canon reprehendit etiam bonniam actū sup
bam gloriatiōem. xj. q. iij. iniustum in fine. z eos qui huma
nam laudem querunt. j. q. j. sunt nonnulli. ix. q. iij. non soluz
nec debet inesse docenti auiditas laudis cōsequende. xxxij.
q. iij. obijciuntur hie. ad Pāma. z Mar. z. E. docet eti
am gloriolam ex scriptis vitandā dicens nisi prolizum esset

Mer. Jo. and. l ij

et redoleret gloriam iam tibi ostenderem etc. Item ad galatiam. q. j. notat falsam doctrinam que gloriam querit humanam et de. xliij. mansio. xi. dicit nil tam periculosum est quam glorie cupiditas et iactantia et tumens animus conscientia virtutum. et super Mathe. B. non queras gloriam. et cum in gloriosus fueris non dolebis. et super Parabo. xxviii. dicit quod laus cruciat iustos et iniquos exaltat. Greg. etiam. xxxi. moralium aggrauans inanem gloriam. dicit quod ex illa procedunt inobedientia iactantia hypocrisis contentio pertinacia discordia nouitatum presumptio. ergo merito fugienda Tullius. li. i. tuscul. q. c. iij. reprehendit opifices qui post mortem nobilitari volunt subdens quid nostri philosophi nomine in libris ipsis quos scribunt de gloria contemnenda sua nomina inscribunt. cuius etiam dictum ponit Hiero. super Galatas. B. et Valer. li. viij. c. de cupiditate glorie circa fines ubi dicit quod illi qui professiones eleuant usurpatione memorie assequi conantur cui conuenit lex professio. C. de mune. patri. li. x. et sene. epistola. viij. gloria publicandi ingenij te non producat in medium. et epistola. cxiiij. in fine. qui virtutes suam publicari vult non virtuti laborat sed glorie. Item plinius li. i. epistola. viij. maiori animo honestatis fructus in conscientia quam in fama reponitur. sequi enim debet gloria non appeti. unde li. iij. epistola. xx. turbatur quod multi famam conscientiam pauci verentur. debemus ergo dicere cum apostolo gloria nostra hec est testimonium conscientie nostre. ij. ad corinth. i. xj. q. iij. inter verba de sacra vni. c. vno. §. hoc ergo. Non omitto Galienum qui vij. questione terrapentice in principio. multum ad propositum sic dicit. Comtempni multorum laudem hominum cupiui veritate et disciplinam nullas esse estimans neque meliorem hominibus neque diuiniorem possessionem propterea ego neque scripsi in qua nomen meum vili a me scriptorum librorum. rogabam autem ut nostis et vos neque me laudare apud homines immoderatus sicut assuevisse neque subscribere conscriptiones meas.

Tertio sic probatur. ea que dant materiam delinquendi vitanda sunt sed nomen inscribere est tale ergo omittendum. maior patet. lxiiij. dist. §. verus. xli. q. j. certe. xliij. q. iij. nec hoc quoque de coha. cler. c. j. §. eodez libro de sta. regula. c. vno in fine prime partis et de vsur. vsurarum in proemio sfoz. §. illud. ff. nau. cau. sta. l. j. §. j. C. de lati. lib. tollen. l. vna. §. pfr. minor patet. dicit enim Hiero. statim cum aliquid scripsit inter amatores suos et inuidos est contentio. primi excedunt in laudando secundi in vituperando ipsius verba vide in hiero. ad Pama. lib. iij. lib. et super Deo. v. dicit quod scribentibus dum viuunt profunt amicorum studia et nocent emulorum obprobria et premitit quod amici plus merito laudant et inimici plus iusto detrahunt facit quod §. proximo dixi post galienus. non sunt ergo nomina inscribenda per que datur amicis et emulis mentiendi materia.

Quarto cum que satis sit opinionem et ratione ipsius scire vel allegare sine nomine opinantis. ut probatur de ferijs capellanus de resti. spo. litteras de cele. mis. cum marthe §. quesuisti de bap. maiores ver. quis et §. Item queritur et in clem. de sum. tri. c. vno. §. finali. in quibus omnibus romanis pontifices opiniones ponunt non expressis opinantium nominibus. patet ergo nugatorie vel ex abundantia nomen inscribi et hieronymus ad alexandru. L. non doctoris opinio. sed doctrine ratio ponderanda est. et contra pelagianos li. iij. in dogmatibus et questionibus differendis non persona sed causa querenda est. et facit ad Pama. iij. libro. Item super zacharia. L. non quid vel ubi scriptum est sed qua ratione sit scriptum considerandum est. facit. ix. dist. ego solis. et hoc merito quia lex est omne quod ratione consistit. prima dist. consuetudo. ex his concluditur ad negatiuam.

In primis quod sint nomina inscribenda vtriusque testamenti auctoritates veniant sicut supra. secundo ipsius exempla. tertio dicta doctorum. quarto ratio auctoritatis et rationibus adiuta. Primo inducitur illud ecclesiasti. xxxvij. sapientia hereditabit honorem et nomen illius viuere in eternum.

hoc autem nisi per certitudine nominum esse non posset. quod etiam de Salomone et Aristotile facile discernitur et eodem libro. c. xli. cura habe de bono nomine. et Isaie. lxiiij. et lxviii. gloriam meam alteri non dabo. quod sine inscriptione possit facile euenire. sunt enim quandoque false inscriptiones. ut patet in misacul hieronymi sub lfa. L. et ad Pama. et Mar. xx. li. et ad hoc facit. xvi. dist. c. j. et c. clementis. et Psal. cxliij. nomini tuo da gloriam. math. v. luceat lux vestra coram hominibus ut videant opera vestra bona. et i. ad corinth. ix. bonum est mihi magis mori quam ut gloriam meam quis euacuet. et ad Roma. ij. gloria honor et pax omni operanti bonum.

Secundo ut quid in dubio proponit questio que soluitur per vtriusque legis exempla hiero. ad marcella. xiiij. non nocet exemplis affirmare quod dicimus. nonne Isaiaas hieremias et ezechiel omnesque. xij. prophete minores suarum visionum vel prophetiarum principis sua nomina habent inscripta. id est quod parabolis Salomonis et libro ecclesiastes ingreus aduertet hec de veteri. Item nonne in nouo testamento apostoli suis epistolis excepta prima Iohannis et vltima pauli sua nomina inscripserunt. id est quod in apocalypsi coiscias. idem per in hieronymo l3 decise de eplis hiero. ad aug. Tertio per idem quod hiero. sup ecclesiaste. ij. c. commendat laborantes qui libros proponunt et memoriam sui reliquunt ergo inscribere l3 ad id ut scribentis memoria habeat et ibi dem. c. vij. fac tibi famam longiore ut ad tuum vocabulum posteritas delectet et ad euandrum et B. reprehendit non inscribentes dicens quod id fecerat ut fugeret piculum disputandi cui pueniat quod ipse scribit ad dommonem et ruffinum. L. Item nomen non inscribere est scripta celare. quod hiero. reprehendit dicens §. Ruffinum. §. die oro celandas scripsisti cedulas an pcedas si ut celares cur scripsisti: si ut pderes celabas. Item Plinius. ij. li. i. opusculo. iij. canino ruffo. sic scribe effinge aliquid quod exerceat quod sit perpetuo tuum. nam cum reliqui rerum tuarum post te alium atque alium dominum sortientur hoc nunquam tuum esse desinet si semel cepit. et ad eundem li. iij. epi. vj. Cum nobis de neget diu viuere reliquam aliquid quo nos vixisse testemur. talia enim sunt philosophorum. x. ethicoz faciunt hominem immortalē

Quarto ut dicit Macrobius sup somnio Scipionis lib. ij. et iij. negari non potest quod sensus vel visus affirmat sed exprimitur nos turbari cum librorum quos studemus ignoramus auctorem et sepe quod non inuenimus in principio querimus in fine. et si nec ibi quod cupiditas hominum est auditis occultata cognosce ut dicit hiero. in vita Pauli. ingrimus per media si de auctore certificare possim. inhoneste ergo facit auctor incertitudinem hanc relinquens cum Sapietie. vij. dicat quod spiritus sapietie deus esse certus disertus suavis etc. et subdit stabilis certus et securus satis ergo potest inferri quod illa certitudo duplicata h3 respicere stili certitudinem et auctoris. vñ ecclesiasti. xxij. in fine. labia mea signaculum certum et ius commendat eum qui emittit verbum certum et enarrans veritate. vñ numeri. xvij. in principio deus precepit d. xij. virgis quod nomen cuiusque tribus in sua virga scriberet ut haberet noticiam certa virgarum. sic et ad eundem finem virgis vel operibus magistrorum ipsorum nomina debent inscribi cum virgis merito coparent quod ad similitudinem virgarum que recte sunt virent et florent rectificant intellectus et eos virent et flozere faciunt. vltra id virgis ad disciplinam vti solent magistris. xxiiij. q. v. c. j. ad h. Item cum auctor sit pñ. essendi sui libri et sit vna de quatuor causis. f. efficiens que notat in libris nonne absurdum est illa fore incerta. Item cum libellus qui reuisti respicit habere debeat auctorem inscriptum. nonne absurdum est dices quod libellus qui respicit vniuersum non indigeat inscriptione sui auctoris per primū. ij. q. viij. libelloz de li. obla. c. i. et ibi no. multos etiam casus quibus reprobat incertitudo collige ex no. §. eo. li. de elec. c. ij. cum suis remissionibus. Ad solutionem que stionis veniens dicat cum hiero. ad Pama. iij. L. quod decet per ipsius veritate habenda laborare paulisper ergo sepe premitta.

Primum quod questio non proponit de principibus vel platis qui legunt: quoniam potest subdit sperare sed de magistris quorum scripta non artat nisi quantum de ratione deriuat ut dictum est. Secum est quod non ite dicit in dubium deducere an nomen auctoris sit inscribendum tanquam per

tāq̄ p̄ serequisitū ad scientiā. certū est. n. q̄ illud nō inducit
ppriā entitates vel essentialē z̄ intrinsecā cognitionē sciētie
cū sit causa extrinseca. q̄ etiā ostendit Seneca epi. lxxv. cir
ca medium. vñ ab ignorato opifice sciētia tradi pōt de om
nibus integralibus z̄ subiectis ptibus suis. vnde Hiero. in
p̄ncipio suo cronice dicit. q̄. v. vj. z̄ vij. edictio q̄rū ignoran
tur auctores auctoritatē sine nominib⁹ meruerunt. Seneca
epistola. xx. facere docet philosophia non dicere z̄ epistola.
xvi. philosophia i rebus est nō in verbis. conco. s. eo. lib. de
elec. comissa. §. porro cū conco. Tertiu⁹ ē dato q̄ in casu de
quo querit in inscribēdo vel non culpa fore dicat non tñ est
talis que iudicialis fori p̄nam requirat: per q̄ fateri opoz
tet illius de quo queritur conscientiam ponderadam.
Quartū. q̄ Hiero. in textuali plogo in epistola ad ebreos
dicit Paulū i ipsa epistola suū nomē z̄ officiū non scripsit
se pp sui humilitatē z̄ illorū quib⁹ scribebat superbiā. dicēs
beatū Joā. ex causis eisdē in p̄ma sua epistola nomē subicu
isse. Quintū est q̄ valerius li. viij. c. penul. s. cupiditate glo
rie in p̄ncipio diffinire noluit an glorie cupiditas sit vitiosa
vel virtuosa. z̄ an vt necessaria negligi debeat nō virtute.
Augu. tñ q̄to de ciuitate dei dicit q̄ sanius videt: q̄ amorē
laudis vitiosū eē cognoscit. curiosus de hoc videat p̄ Tho
mā scda scde. q. cxxij. maxime. i. iij. z̄ iij. articulis. Sextum
q̄ huius q̄onis veritas distinctionē requirit z̄ illam multipli
ces subdivisiones o3 habere extimās ergo ex illis confusio
nē vel obscuritatem obuēire posse ad q̄ Seneca epistola
lxxviiij. idē vitij habet nimia q̄ nulla diuisio. similis p̄fusio
est q̄cquid vsq̄ in pulnerē sectū est. z̄ permittit philosophiā
in p̄tes nō in frustra diuidendā. diuidi. n. illam non concedi
vtilē ē. vtar ergo alio mō soluēdi qui clarior erit z̄ in silibus
trahi poterit in exēplū sicut euenit de modo quem ad decur
tandas distinctiones inueni in q̄stioe episcopi ex comunican
tiō appellantez quā p̄posui sup regula cum sunt partium. s.
eo. li. cui nunc addo modū ad euitandas easdē. **Ponaz**
ergo p̄rio de non inscribente casus q̄bus non peccat z̄ alios
q̄bus peccat scdo de inscribente faciā illud idē. **Prim⁹**
casus est quando propter puram humilitatem non inscribit
ad hoc sufficiat q̄. s. p̄ximo dixi post hieronymum ver. ter
tium z̄ ad humilitatis comēdationē vide quod no. i. clemē.
de reli. do. cū de q̄busdā in vlt. glo. **Secundus** quando
non ponderat nec aduertit sic inscribēdū vñ nō forte sic fuit
in his doctozibus de q̄bus infra p̄rio mēbro dicitur. siue. n.
dicamus peccatū id q̄ est factum dictum vñ cōcupitum. cō
tra dei legem vt no. fm Augu. de pe. di. iij. ille res ad si. siue
fz Ambrō. dicatur peccatum q̄ aliter fuit q̄ probatum est
i. approbatū i conscientia nō erronea. xxvii. q. i. §. ex bis. siue
dicatur voluntas retinēdi vel consequēdi q̄ iustitia ve
tat vt habetur. xv. q. i. §. i. in si. nō erit eo casu dare peccatum
vbi non precessit iniquitas que ē habitudo mētis iniuste vt
in p̄c. c. ille rex. procedit hoc maxie isto casu quo cōscientiaz
ponderamus vt. s. dixi. v. secundum. **Tertio** quādo non
scribit quia actus vel stillus suus ita non est notus q̄ sine in
scriptione cōstat de auctore cuius noticiā alij in scribendo d
ducent ad posteros hoc videri posset in gratiano qui non in
scripsit compilationē decreti. in Jo. z̄ Ber. z̄ Accur. qui se
suis apparatibus non inscripserunt tamē legendo fuit id no
tum contemporaneis z̄ per illos deuenit ad nos. xj. di. eccle
siastica. cum de cele. mis. cum martbe. ver. credimus. licet i a
ditione dec. q̄ sicut de elec. Ber. de se fecerit mētionem se
cundū quedam exēplaria. z̄ Accur. de se in. l. facta. §. si. vero
ff. ad trebel. ad idē inducitur quod ex. xv. qui inscripserunt
in cōpilatione gregoziana soli q̄tuor se inscripserunt vt scri
psi sup eius proemio in p̄ma gl. z̄ q̄ de Salieno p̄mo di
xi in p̄mis allegationibus ver. ij. in si. nec tamē absurdū di
ceretur predictos lz̄ in nigro se non inscripserit Ricas vel
titulos p̄posuisse vel poni cōsensisse vt ipsos auctores fu
isse constaret vnde p̄iceps non vult talium nomina subice
ri. C. de ventre inspi. l. tanta. faciunt proemia istius compil
lationis z̄ gregoziane. **Valerius** etiāz ponit lib. viij. c. de

studio an si. q̄ filius Sophadis i illius tumulo sculpi fecit
q̄ scripserat edipodē ne posteris esset ignotū fabula erat
ex q̄ dicit Valerius q̄ omnū illius studij poetarū percipe
re potuit gloriā. z̄ illaz cōscripserat paulo ante mortem serc
centenarius. **Quartus.** q̄ nō iscribit ne det temulis ma
teriā detrahēdi. qua p̄cipit forte paratā. z̄ sic sit satisfactum
ei q̄ allegabat in ver. iij. q̄ ar p̄opta sit reprehendēdi libi
do. vide in Hiero. ad celatiaz. E. z̄ facit ad hoc mēbrum ibi
littera p̄ma. z̄ vide etiā in cronica. v. vbi dicit reprehensionē
vitare nō posse. nisi eū q̄ omnino nil scribit. **Quitus** quā
do ex certa cā cernit inscriptionē operi vel sibi nō expedire
cuiusq̄ dicti demus exēpla. p̄muz exēplū de p̄mo. q̄ vi
det se exosuz illis q̄bus scribitur vel quibus participandū ē
scriptū. ita quod illud laceraret. vel igni submitterēt vñ pos
sibile darent operā vt operis copia periret vñ notitia vt eni
dicit hieronymus sup Psal. lxxiiij. iustū ē vt figulus misce
atur operibus suis. p̄cor. quadragesimalis sermo. B. in bie
ro. **Secūdū.** cū pp aliquā sui notā puta apostasiaz vel si
milē p̄cipit ex inscriptione fidē vtilis operis minui. z̄ sic no
mē iuste reticerit. xij. di. fz. vñ iā dudū legisse me memini i li
bro q̄ mariale vocatur i sine secūdi plogi: q̄ auctor nomen
subicef se dixit. ne vilesceret opus cognito tractatoze. z̄ tūc
a quodā ordinis p̄dicatozū audiui quod ille fuerat ipsozuz
apostata data tñ q̄ exprimat vel sciat non recipiunt eius di
cta vt autorizabilia ex scribente z̄ sic loq̄. xvj. distincti. c. p̄i
mo. fz recipiūt vt rationalia vt scripsi d hereti. fraternita
tj sup. i. gl. fac. ix. di. ego solis. z̄ q. i. nōne cū p̄cor. z̄ dixi i fi.
allegationum p̄te partis est tamē excusabilis tacēs vt dixi.
Exēplū primū de secundo quia videt id statui suo nō
cōuenire puta q̄ religiosus est qui scripsit aliqua vtilia i iu
re ciuili vel in mā sibi non cōgrua vel poeticas fabulas. hu
ius rō quia licet peccauerit cōponēdo facit quod habetur i
legenda hieronymi nō tñ illud occultum peccatum prodere
tenef de pe. di. i. nō tibi dico. **Secundū** quia sibi z̄ suis
puidendo nō inscribit operi q̄ facit p̄ iusticia z̄ re publica
cōtra tyrannos cū tñ tyranno subit suadet hieronymus su
per Jo. li. v. ne frustra nos p̄culis offeram⁹ facit. xxij. q. v.
si nō lz̄. vij. q. i. §. hoc tunc. vñ ad adiutus dicit aduersus oia
scribere nō huius ē tēporis. **Tertius** quādo volens spe
culatiuus eē z̄ nō actiuus habens vnde sibi i temporalibus
sufficit s̄briet nomē ne inq̄letur vel a speculatiuis retrahaf
per gloriā vel famā puēturā: ex iscriptione vide hieronymū
ad honestū de duabus questionib⁹. C. vbi dicit non bñ fieri
q̄ occupato fit animo. z̄ ad abigaf. C. dicit quosdā philoso
phos: vt totā cogitationē ad mētis cogēt puritatē sibi oc
culos eruisse. Sene. epistola. lxxiiij. resistēdū est occupatiōi
bus nec explicande fz submouēde sunt. tēpus quidē nullū sa
tis est idoneū studio salutarī. ad idē epi. sequēs in p̄n. z̄ epi
stola. liij. vlt. medium bene facit q̄ dicit hieronymus de
Demosthene ad Nepotianū. B. z̄ super ezechi. li. vij. dicit
pp occupationes aut nobis claudendū est ostiū aut scriptu
rarū per quas aperiende sunt fores studia relinquēda z̄ per
ista habeo p̄positū. Casus autē quibus nō in scribendo pec
cat sunt hi. **Primus** q̄ cōtra cōsciētā z̄ credens male
agere non inscribat. iste eniz gladio cōscientie punctus est.
Prover. xii. z̄ a conscientia infirma polluitur. i. ad corinth.
vij. scienti. n. bonū z̄ nō facienti peccatū est illi. Jaco. iij. in
si. iura sunt nota q̄ q̄ facit cōtra conscientiā edificat ad gehē
nam. xxvij. q. i. §. ex bis de resti. spo. litteras. ver. porro de sy
mo. per tuas. ij. **Secūdus** quādo studiose z̄ sine causa re
linquere vult lectozem incertum iste recte facit cōtra charita
tem z̄ q̄ sibi fieri nollet contra id Thobie. iij. z̄ Mathe.
vij. z̄ habetur in p̄in. decre. z̄ s. de ma. z̄ q̄be. dilecti.
Tertius quādo operi improbo vel detractiuo saltē in
parte non inscribit vt alter quē odit scripsisse putetur. hoc ē
recte contra p̄ceptum de proximo diligendo quod habet
Mathe. xxij. in si. z̄ Luce. x. ad Gala. v. z̄ habetur de sacra
enci. ver. caput vnde ad Roma. xij. dicitur qui diligit pro
ximū legez impleuit z̄ sic illuz odiens legez violat.

Quartus quādo id agit ne sibi iucūbat declarandi cori gendi vel defendēdi onus. huic cōuenit quod in allegatio- nibus secunde partis dixi post hieronymum. v. iij. et vt dicit Valerius li. iij. c. de constantia in prin. virtus cōstantie h̄ re- quirīt vt nobis gesta si obtrectentur acriter: tueamur. vel in choata si nondū perfecta impediātur. sine vlla cūctatione ad effectum perducamus. vnde Hieronymus se offerebat defensurū que super Ionā scripserat ad Aug. iij. di.

Quintus quādo id agit vt contrarium dicere vel agere possit ne obstēt sibi propria scripta. de primo Prover. viij. os biligie detestor: cōcor. i. ad Timothe. iij. vt ecclesia. bñ. .c. vno ver. oibus et hieronymus ad Pāma. et Mar. ii. di- cit quod scribens illum vituperare non potest quem in suis opusculis laudauit et ad pāma. L. quis tā hebes et in scribē do rudis vt idem dānet et laudet et c. et ibi vide.

De secundo hiero. ad Oceanum. i. L. perdit auctori- tatem docendi cuius opere sermo destruitur. et inducit illud Tulij caput artis ē docere quod facias. et ad Nepotianum .L. accusare auaritiā etiāz latro potest. et vide super titū. L.

Nunc de inscribente videamus qui non peccat quādo id agit vt alios ad siles labores alliciat. Experimur quod se pe inuidia testante Sene. epi. v. quod philosophie nomen etiāz si modeste feratur inuidiosum est. vel bona emulatio a liquos inducit ad scribendum alias non scripturos tales at emulationem laudat hieronymus super Gala. li. iij. di. et facē ad atletaz. B. sicut at flagitiosa sunt exēpla malozūz actu- um. xj. q. iij. precipue ita meritoria sunt exēpla bonozūz. ad titum. ij. teipsum prebe exēplum bonozūz operum in do- ctrina et c. facit. xx. di. de quibus. lxxij. di. valentinianus.

Secundo quando inscribit dubitans. ne opus alteri in- scribatur. et hoc probant que dixi allegādo supra parte secu- da in prin. vnde ponit Valerius .c. penult. quo supra de Aristotile quod cum libros rethoricozūz quos cōposuerat donasset publicandos vt proprios theodanti discipulo suo. moleste gerens postea sic illorum tituluūz alteri cessisse in alio libro cuiusdam materie insitens dixit se de illa plene in theo- dantis libris tractasse. si vir tam late patentis scientie pati si potuit alteri cui etiāz cōsenserat suos labores ascribi: rep- bendi non debet qui a principio huic timori prouidit.

Tertio quando per inscriptionem certificari vult illaz si dem operis que prouenit ex auctore constat qd vt varietate auctozūz augetur vel minuit fides scriptionūz. vnde ponit Valerius li. viij. c. vlt. d. Pythagore qd ipsius dicta in dispu- tatione deducere auditores ipsius extimabant absurdum: et interpellati de cā hoc solum respondebant id euz dixisse. eū de Paulino dicit hiero. qd eius conscriptiones scriptozūz et charta non indigent quia fructus sine radice oziri fieriqz tē- ptauit. vide i hieroñ. de. xij. lectoribus. L. et de materia p to- tum. bene ergo agit qui lectorē de auctore hoc respectu cer- tificat vt sic lector dicere possit ex nomine te noui. Exo. xxx. iij. est enim primū incitamentum discēdi nobilitas magistri vt dicit hieronymus ad Paulā et Eusto. B. et vide super za- charias et ibi dictozūz fides ad eos a quibus dicta sunt refe- ramus. **Q**uarto quando indifferens ad inscribendūz vt non illum sic occurrit eligere huic sufficiat quod dixi in pri- ma parte non inscribentis. ver. secundus. **Q**uinto quan- do licet per id cupidus fuerit pōpe vel fame tamen habuit iustum motum puta vt sibi et suis de scientia qua diu studu- it prouidere possit ad quod sūme suffragatur fama scientie circa primū Valerius li. viij. de cupiditate glorie. nulla tan- ra humilitas que dulcedine glorie non tangatur et multa ibi ponit virozūz clarozūz exēpla. et Crisost. dicit sup Ma- tthe. vi. qd inanis gloria occulte ingreditur. et hieronymus ad saluina. L. dicit qd difficile est gloriāz virtute superare. et in vita sancti bylarionis. L. hoc potissime hiero. in eo super qd calcare potuit gloriāz et honozūz. et adde quod de hoc pul- chre dicit ad Eusto. B. plini^o li. iij. epistola. xij. dicit qd laus etiāz a miorzūz profecta delectat. si ergo tali cupiditati dif- ficile resisti potest nec ille talem gloriāz intendit timori diu-

no pponere cū etiā hoc nō repugnet charitati quo ad proxi- mū nec quo ad rez vel subiectum dicaz qd ex quo iustus motū fuit admixtum. s. vt sui laboris honestum fructūz perci- peret et suis necessitatibus pvideret nō peccauit. bene facit. xliij. q. iij. quicunqz. et iura appetunt litteratos honorari et vitare de preben. de multa in fi. et i dubio pro eis presumunt de proba. in nostra de presumptione. c. pfr.

Sexto quādo propter obedientiam superioris id iubentis inscribit ad hoc sufficiat. xj. q. iij. quid ergo. xxij. q. i. quid culpatur i fi. et quod vtrobiz nō. et supra de tempo. oz. ad au- res in fi. ij. glo. facit. viij. q. i. sciendum de ma. et obe. illud.

Septimo quando benefactorē suum vel magistrum vel reuerentialem dominum huius rei dignum vult hono- rare sibi opus destinando quia tunc cum ad quem et se oportet inscribi. ad primum faciat prologus nouelle. et ad De- bre. xij. beneficiē nolite obliuisci et reprehenduntur ob- liti beneficiorum suozūz. Psal. lxxvij. Sene. ij. de beneficiis dicit quod quidam furtiue beneficiorūz gratias agunt in an- gulo. et ad aurem. verentur eniz palam facere. vt sua potius virtute quam alieno adiutorio cōsecuti dicantur. Ingratū ergo illum vocat qui remotis arbitris gratias agit. de secun- do ad bebre. xij. habuimus eruditores et reuerēbamur eos. **D**e tertio quod reuerētiales venerandi sunt et honorandi ponit pulchre Valerius li. iij. c. vlt. vbi iter cetera ponit du- ces suozūz hostiū et predonum ad venerandum Scipionē inermes venisse. ad idem. lib. viij. e. de testibus vlt. exēplo.

Peccat autem quādo inscribit ad purā vanam gloriāz sine vilius boni mixtura. et sic pcedant que allegata sunt pri- mo. vnde Aug. ad honozūz de vtilite credendi circa prin. libri de tali vana gloria se excusans dicit. bene mihi conscius sum quod ad hūc stillūz pio et officioso animo nō vani nomi- nis appetitione aut nugatorio ostentationis accessi. quas au- tem de mixtura diximus supra proximo versu. quinto requi- re. sufficiat ergo sibi quod virtuosum ipsius actū sequet glo- ria velit nolit vnde hiero. de sancta Paula in ipsius epitha- pbio. B. dicit quod gloria virtutes sequitur quasi vmbra et appetitores sui deserēs appetit contemptores. et Tull. tus. lib. i. c. x. dicit quod virtutem necessario sequit gloria. et Va- lerius. c. i. li. ij. dicit quod virtutis vberimus alimentum est honoz. **S**ecundo quando solus rancor ad emulos qd videt ex ipsius honore dolere et ad detrahendūz patos euz facit inscribere huic membro sufficit quod dixi in secunda parte non inscribentis membro secūdo et tertio. tamē ad hoc addendum est qd rancorēz dimittere tenetur cuiqz fideli de necessitate salutis de hoc no. xliij. q. iij. si is qui et s. eodem lib. de Romi. c. ij. in. iij. glo. super qua plenius dixi.

Tertio quādo sola ambitio dignitatis ecclesiastice ma- xime mouet ad id vt per quaz plures factum constat qd pō- tificibus et principibus ad eum sinez illis etiāz et sibi inscri- pta destinantur opuscula fateri oportet ex quo talis ābitio eadē in culpam omnis actus qui ordinatur ad illaz etiāz p- hibitus est. facit quod no. in cle. de hereti. ad nostrū. ver. vij. in prima glo. vnde Sene. li. i. naturalis questionūz post pn. dicit qd ad dignitates non nisi per indigna ducit ambitio de primo. i. ad corinth. xij. B. charitas nō ē ambitiosa. et Pe- trus ra. exponēs dicit qd ābitio ē symia charitatis. charitas enim patiēns est pro eternis. ambitio patitur omnia pro ca- ducis. charitas benigna ē pauperibus ābitio diuitibus. cha- ritas omnia suffert pro veritate. ambitio pro vanitate. per hoc Plinius. ij. ad vespasianum cōmendando cathonē dicit qd erat ambitionis hostis. et Valerius lib. ij. c. vlt. de catho- ne dicit qd eius domus erat ambitioni clausa. et vide cle. de regula. vt professores et qd ibi no. super ver. ambitō et qd di- xi. s. de preben. qz in tantum. non tamen putet aliquis qd am- bitionem imponā in singulos sic scribentes. non eniz officiū censeri debet ambitio vt dicit hierony. ad saluina i prin. sed si qui ex predictozūz numero se committunt sue salutis prou- deant. qd facilius possunt. s. de simo. c. vlt. et est huic fini si- mile. s. co. lib. de elec. fundamenta. s. proinde.

Conclusionē

Conclusionem non

meruit publicatio regularum ad huc fabro super incudem huius operis media malleante sed ex quo eius partis quiesce fabri concludere euz Apuleio libro solū de deo Socratis eligo quo ad tria gratiarum. s.

actionem. tardationis excusationem. et cū spe premij oratione ad studium. de primo ipse dicit in li. ij. in si. summas incensionem dei consistere non in thure vel pigmentis sed in actionibus gratiarum. summe igitur exuperantissime gratias ago deo sine quo ingenium fibere vel istius mundi sensibilia species qualitates et corpora vegetari non possunt et qui naturarum et gratiarum omnium secunda pregnatio dextera dirigit et intellectui lumē infundēs me huius operis perduxit ad limē. **C**Secundū autem sumo ex ipsius libri principio ubi dicit celeritatis gratiam cum diligentie laude nō posse concurrere. cuius verba scripsi de elec. cum nobis olim. ver. bis igitur. **C**Circa tertium li. i. charta si. dicit se valde mirari de his qui discere negligunt etiā ea que videri nō sūt ne rite hortans autē ad studium li. i. in prin. inducit Aristippū qui tyrāno querenti quid sibi diutinum philosophie studiū profecisset. Respondit hoc qd cum omnibus hominibus se cure et intrepide loquerer quod in nostri iuris scientia spero posse repetere eum qui hoc opus nouelle certo respectu vni cū vel in sex vel i tria vel in duo diuisum sedulo studio per intellectum orditum cum memoria tenaci texerit. quia tamen vt ipse dicit li. ij. post prin. terra omnium est receptrix omnium qz generum que accipit restitutrix. designans etiā per hoc sciētificum esse mortalem. hortatur. lib. i. charta pft. scientiā

ad instar Socratis cū iustitia et innocētia esse colēdā. et sic agentis duplex est pmiū laus. s. huius seculi et gloria futuri. **C**De prio li. i. ad si. sic ait bonis artibus doctus et eruditus et qstūm licet homini sapiens et boni consultus laudandus ē hoc enim a patre hereditarium est nec a casu pendulum nec a suffragio adminiculū nec a corpore caducū nec ab etate mutabile. hec oia mēs Socratis habuit et ideo cetera cōtēpsit. **C**De secundo li. ij. charta tertia pulchre et notabiliter pro operantibus ad bonū publicū sic dicit qui deuz pie colēdo et mundū munde seruando mundi pulchritudinē cū diligentia seruet et auget operaz suaz cū dei voluntate coniungit: cūz species quā ille diuina intentione formauit adminiculo sui corporis diuturno opere cura qz cōponit. hunc quo munere credis esse munerandū nisi eo quo parentes nostri munerati sunt quo et nos quoqz munerari si foret diuine pietati placitum pijsimis votis optamus. i. vt emeritos et exutos ab humana custodia mortalitatis nexibus absolutos nature superioris ptis. i. diuine puros sanctosqz restituat. Hec Apuleius. difficulter autē cōtinui huic fini iungere de sōnio Scipionis et Macrobio super ipso que peroptime congruebant. sed ignoscendū est ex quo plus vigentes pretermitto hieronymus.

CExpletum est aureuz cōmentū. d. Jo. and. super regulis iuris quod nuncupatur mercurialis eo quia ipse auctor die mercurij insudabat et vigilabat ad ipsuz cōmentuz explicandū quod merito aureuz nuncupari pōt quia litteris aureis mereretur ipzini. Quodqz impressum fuit Venetijs per Bernardinum stagnin de Tridino de Monteferrato Mcccclxxxix. die. viij. Augusti.

Registrum.

a	e	i
P rima alba Non ē nouū aliquā nō tingit per b	P resentatus seipso. xliij. q. specu. tit. j. quapropter f	D e procurato. parochie qz habere vocē validuz. iij. q. k
C. de fal. l. j. vt ibi patet probatur in nez senarij c	P redonibus C Secundo cōstitu. que inde non g	Z ionis exercet C Ad negatiua non debet C De secūdō l
A rbitratu sistit. sed decre. cum iura de eo d	E t propter gale recedere scriptio bone fide supueniēte b	C Tertio in altero Finis.
H ostie. de re demū solua sequenti s. de officio	P ro affirmatiua quādo post C In qstione procedant	

